

Concert zondag 2 oktober 2011
Pianoduo Niek van Oosterum en YooSeon Lee
Catharinakapel, Harderwijk

Inhoud

- 2 Programma 2 oktober 2011
- 3-4 Over de musici
- 5-6 Toelichting door Wouter Molenaar
- 7 Contactadressen en concertlocaties
- 8 Agenda seizoen 2011/2012
- 9 Bestelformulier seizoen 2011/2012

randmeer
concerten

2e Randmeerconcert - seizoen 2011/2012
zondag 2 oktober 2011 11.00 uur en 14.00 uur
Catharinakapel - Harderwijk

Pianoduo
Niek van Oosterum en YooSeon Lee

Robert Schumann
(1810-1856)

Bilder aus Osten op. 66 (1848)

'Sechs Impromptus für Klavier zu 4 Händen'

- *Lebhaft*
- *Nicht schnell und sehr gesangvoll zu spielen*
- *Im Volkston*
- *Nicht Schnell*
- *Lebhaft*
- *Reuig andächtig*

Johannes Brahms
(1833-1897)

Variationen über ein Thema von Schumann op. 23 (1861)

- *Thema (mit 10 Variationen), leise und innig*
- *Var. I L'istesso Tempo. Andante molto moderato* - *Var. II*
- *Var. III* - *Var. IV*
- *Var. V Poco più animato* - *Var. VI Allegro non troppo*
- *Var. VII Con moto. L'istesso tempo* - *Var. VIII Poco Più vivo*
- *Var. IX* - *Var. X Molto moderato, alla marcia*

~ pauze ~

Robert Schumann

Klavierquintett Es gr.t. op. 44 (1842, bew. Clara Schumann)

- *Allegro brillante*
- *In modo d'uno marcia*
- *Scherzo*
- *Allegro ma non troppo*

Niek van Oosterum en YooSeon Lee

Duet Con Moto

YooSeon Lee (Zuid-Korea) en Niek van Oosterum hebben elkaar ontmoet tijdens hun studie in Berlijn waar zij beiden aan de Universität der Künste bij Prof. Lapitskaja studeerden.

Al tijdens hun studie "Konzertexamen", die ze allebei aan de "Folkwang" Hochschule in Essen bij Prof. Boris Bloch aflegden, gaven ze ook enkele concerten als duo. Zo speelden ze het concert voor twee piano's en orkest in Es van Mozart, met het Prenzlauer Kamerorkest o.l.v. Daniel Inbal.

Ook waren ze te gast in het Klavier Festival Ruhr waar ze op een concert speelden in de Gebläsehalle der Henrichshütte te Hattingen.

In Nederland speelden ze voor het eerst een volledig recital in 2006, in Heerenveen. In 2008 tot en met heden gaven ze regelmatig concerten in Berlijn en omgeving, o.a. met het Wolf-Ferrari Ensemble, waarmee ze ook een "Märchen" Cd-opname maakten.

Ze speelden o.a. het concert voor twee piano's en orkest van Mozart (in Wittenberge), op het Mozart Festival in Prenzlau, op het Ruhr-Festival en op concerten in Berlijn.

YooSeon Lee, 1977 geboren in Seoul, Zuid Korea, begon al op vijfjarige leeftijd met pianospelen. Na haar studie in Seoul kwam ze in 1994 naar Europa, waar ze eerst in Wenen bij prof. Michael Krist en vervolgens vanaf 1998 in Berlijn bij Prof. Lapitskaja studeerde. Na haar eindexamen (Diplom) vervolgde ze haar studie in Essen aan de "Folkwang Hochschule" bij prof. Boris Bloch. In april 2005 behaalde ze haar "Konzertexamen" met "Auszeichnung" na een uitvoering van Beethovens vijfde pianoconcert met de Bergische Symphoniker.

YooSeon heeft vele concoursen gewonnen, onder andere verschillende jeugdconcoursen in Korea. Maar ook is ze prijswinnaar van diverse concoursen in Europa, bijvoorbeeld een Diploma bij het International Competition in Porto (Portugal 1996), Sonderpreis bij het Arthur-Schnabel-Wettbewerb in Berlijn, een Diploma bij het International Maria-Canals-Competition in Barcelona, Spanje en een Diploma bij het Internationaler Beethoven Klavierwettbewerb in Wenen.

Al op jonge leeftijd had YooSeon haar eerste concerten (1985). Sindsdien treedt ze regelmatig op, bijv. in de Schönburgsaal (Wien), in het Steinway-Haus (Berlijn) en het Musikinstrumentenmuseum (Berlijn). Samen met het Sinfonie Orchester Berlin gaf YooSeon meermaals concerten in de Philharmonie in Berlijn, zo speelde ze o.a. het eerste pianoconcert van Tsjajkowsky, Mozart's concert in C KV 467, het derde pianoconcert van Beethoven en het tweede pianoconcert van Liszt.

Niek van Oosterum en YooSeon Lee

Niek van Oosterum nam zijn eerste pianolessen op zevenjarige leeftijd. In 1987 vervolgde hij zijn studie bij Jan Wijn aan het Conservatorium van Amsterdam. Daar behaalde hij zijn conservatoriumdiploma met onderscheiding in juni 1998. Begin 2000 was Niek toegelaten tot de Universität der Künste Berlin, alwaar hij studeerde bij Professor Elena Lapitskaja. In 2004 behaalde hij ook in Berlijn met succes zijn diploma. Aansluitend studeerde hij Konzertexamen bij Prof. Boris Bloch aan de Folkwang Hochschule in Essen, alwaar hij in februari 2006 zijn examen met "Außzeichnung" aflegde. Niek heeft daarnaast nog masterclasses gevolgd bij o.a. Georgy Sebök, Eugen Indjic en Vitaly Margulis.

Na het winnen van diverse concoursen in Nederland (Steinway, 1986; SJMN, 1988; Edith Stein, 1989) kwam zijn grote doorbraak in 1990 toen hij de eerste prijs won van het Eurovisie Concours "Young Musician of the Year" te Wenen. In de jaren daarna speelde hij met o.a. het Orkest van het Oosten, het Gelders orkest, het Residentie orkest, het Koninklijk Orkest van Vlaanderen, het Orquesta Filarmónica de Buenos Aires, Stuttgarter Philharmoniker en de Berliner Symphoniker (o.a. in de Philharmonie te Berlijn).

In mei 2005 wint Niek de "Förderpreis des Köhler Osbahr Stiftung" in Duisburg. Aansluitend speelde hij op het presentatieconcert in het Theater van Duisburg.

Naast solorecitals speelt Niek regelmatig in kamermuziekverband. Zo vormt hij een tweepiano duo met Bas Verheijden (1998 Gouden Vriendenkrans, 1999 presentatieconcert Nederlands Impresariaat), een viool-piano duo met Saskia Viersen en vormt hij samen met zijn vrouw YooSeon Lee het pianoduet "duet con moto". Tevens is hij lid van het Wolf-Ferrari ensemble, dat regelmatig in Berlijn en omgeving optreedt.

Discografie:

Tschaikowsky, Pianoconcert nr. 1, met Berliner Symphoniker
Stravinsky, Concert voor piano en blaasorkest, met de Koninklijke Militaire Kapel.

Franck, Respighi, Sonates voor viool en piano, met Saskia Viersen
Märchen CD, een CD met sprookjes en muziek, met het Wolf-Ferrari Ensemble.

Toelichting 1/2

Deze zomer brachten wij een bezoek aan Arnstadt, we bezochten er de kerk waar Bach als 19-jarige zijn eerste aanstelling als organist kreeg. Arnstadt is een klein stadje, nauwelijks groter dan 150 jaar geleden, en volkomen intact: het ziet er nog net zo uit als op oude afbeeldingen.

Als wij met een tijdmachine terug in de tijd zouden kunnen gaan en even in 1850 door Arnstadt zouden kunnen lopen, dan zou ons waarschijnlijk de stilte opvallen. Echte stilte, altijd!, kennen wij niet meer. Wij horen altijd op de achtergrond het verkeer, de koelkast, een vliegtuig. Geen timmerman of metselaar zul je nog aan het werk zien zonder een radio in de buurt. Velen hebben buiten een koptelefoon op.

Maar die stilte was er toen wel, onderbroken door het geruis van bladeren, het geblaf van honden of het ratelen van de wielen van een kar. Als je muziek wilde horen, dan moest je die zelf maken, door te spelen of te zingen.

Op een piano kun je zowel de melodie als de begeleiding tegelijkertijd laten klinken. Dat kan lang zo goed niet op een viool of gitaar. De piano was mede daardoor een populair instrument geworden en stond in veel huizen van de gegoede burgerij. Er was ook veel goede muziek voor gecomponeerd, want daar was een grote markt voor. Mozart, Beethoven, Chopin, Schubert, Schumann (en vele anderen als Hummel, Ries, Czerny, Moscheles) hadden er al veel voor gecomponeerd. Met z'n tweeën vierhandig op de piano spelen is ook erg leuk! En dan kun je nog meer tonen tegelijk laten horen. Dat was ook gewenst omdat er weinig mogelijkheden waren om orkestmuziek (bijvoorbeeld de symfonieën van Beethoven) te beluisteren. Dus werden nogal wat stukken voor orkest of andere populaire muziek bijvoorbeeld uit opera's, bewerkt voor piano vierhandig. Schumann schreef in zijn dagboek:

"Musikduette werden leicht Herzensduette und die Unterhaltung und Sprache der verwandten Seelen; dann haben sie ihren schönsten Werth. Das vierhändige Clavierspiel bleibt doch der schönste erste Genuß." (Muziekduetten worden gemakkelijk hartsduetten en het genoeg en de spraak van verwante zielen; dan hebben zij hun mooiste waarde. Het vierhandig pianospel blijft toch de mooiste eerste geneugte.)

Voor dit concert staan twee originele werken voor vier handen op het programma naast een bewerking van het pianokwintet van Schumann.

De drie hoofdfiguren in deze notities zijn Robert en Clara Schumann en Johannes Brahms. Clara is 9 jaar jonger dan Robert, Johannes is 14 jaar jonger dan Clara. Zij kenden elkaar heel goed. De drie werken van dit programma zijn tussen 1842 en 1861 gecomponeerd. Robert had in Leipzig pianoles van de vader van Clara en woonde een tijdje bij hen in huis. Clara was 9 jaar jonger en nog een kind. Later werden ze gek op elkaar. Maar haar vader had grote plannen (om veel geld te verdienen) met Clara als concertpianiste en in die plannen paste Robert niet. Toen

Tot 1840 had **Schumann** uitsluitend (geweldige) pianomuziek geschreven. Maar na hun huwelijk barst er een nieuwe creatieve bron open en in 1840 schrijft hij tientallen schitterende liederen. Kort daarop begint hij aan de eerste symfonie en het pianoconcert. Vanaf 1842 gaat hij ook kamermuziek schrijven. Van zijn kamermuziek vind ik het **pianokwintet** (piano+strijkkwartet, uit 1842) het allermooiste werk. Clara was dol op het stuk en heeft het veel gespeeld, bijvoorbeeld op een tournee door Rusland in 1844. Clara was degene die het geld binnen bracht, want ze was een van de grootste pianisten van haar tijd. Clara heeft later een bewerking voor piano vierhanden gemaakt en die laten uitgeven. (Brahms had zo'n bewerking al eerder gemaakt maar die is verloren gegaan.) Één van de aantrekkelijke kanten in het stuk is de tegenstelling tussen de piano en de vier strijkers. Ik ben heel benieuwd hoe het zal zijn als op de piano ook de strijkerspartijen moeten klinken. Dit geweldige kwintet is niet eerder op een Randmeerconcert gespeeld.

Clara Wieck en Robert Schumann kort voor hun huwelijk

In 1848 woonden Robert en Clara Schumann en hun vier kinderen (er zijn in totaal acht kinderen uit hun huwelijk geboren) in Dresden, waar Robert werkte als koördirigent. Clara was hoogzwanger toen in 1848 in Dresden de revolutie uitbrak waarin ook Wagner (toen vooral operadirigent) zeer actief was. Robert sympathiseerde met de revolutie, maar was niet zo'n revolutionair. Ze verlieten de stad. Robert schreef wel een aantal mannenkoren, o.a. op teksten van Rückert, waarin de revolutie ondersteund wordt.

Toelichting 2/2

Er was in Duitsland veel belangstelling voor oosterse en Indiase poëzie, ook bij Goethe en Rückert. Rückert vertaalde uit het Arabisch "Die Verwandlungen des Ebu Seid von Serüg oder die Makâmen des Hariri in freier Nachdichtung" (een vrij gedicht uit 1826 over de belevenissen van Ebu Seid, met Tijn Uilenspiegel-achtige avonturen, door Hariri, die leefde van 1054–1122). Schumann vond dit boek bij een zeer goede vriend. Het lezen ervan inspireerde hem tot Bilder aus Osten, zes impromptu's (improvisaties), al valt daarin niets oosters te ontdekken. De stukken waren in de 19e eeuw in Duitsland erg bekend. Ik kan me niet herinneren ze ooit op een pro-gramma te hebben gezien.

Robert had uiteindelijk geen succes in Dresden. Het gezin verhuisde in 1850 naar Dusseldorf, waar Robert dirigent van het orkest werd. Het Rijnland was voor hen erg ver van huis. Er heerste een heel andere cultuur dan de Sachsische cultuur die zij gewend waren.

Robert was ernstig depressief, mogelijk verergerd door syfilis die hij al in zijn studententijd had opgelopen. Het kwam niet meer goed met hem. In Dusseldorf mislukte hij als dirigent.

In september 1853 kwam de 20-jarige Brahms voor het eerst op bezoek bij Robert en Clara. Zij bleken zeer gelijkgestemde zielen en Brahms bleef weken bij hen in huis. Robert spande zich in voor Brahms om diens eerste pianowerken gepubliceerd te krijgen. Brahms schreef in die periode zijn pianosonate opus 5.

Nervenheilanstalt Endenich (bij Bonn) waar Schumann tot zijn dood verbleef

Clara schreef in haar dagboek n.a.v. de nacht van 17 februari 1854: 'Robert stond steeds weer op en schreef een thema dat de geesten van Schubert en Mendelssohn hem voorzongen, (een thema) waarover hij voor mij ontroerende en aangrijpende variaties maakte.' Halverwege het schrijven van die variaties, een paar dagen later, stortte hij zich in de ijsskoude Rijn, waar hij uit gered werd (door een Hollandse schipper). Het is zijn laatste compositie geworden.

Op dit zelfde thema schreef Brahms in 1861 de variaties voor vierhandig-piano opus 23. De treurmars aan het eind spreekt voor zich. (Brahms had al eerder variaties op een thema van Robert geschreven, maar dan voor piano tweehandig.) In juni 1854 beviel Clara van haar laatste kind. Robert was opgenomen in een inrichting, waar hij in 1856 overleed. Brahms was bij haar om haar en het gezin bij te staan.

Brahms en Clara zijn zeer bevriend gebleven na de dood van Robert. Ze hebben elkaar veel brieven geschreven en regelmatig ontmoet en gemusiceerd. Er zijn geen aanwijzingen dat zij ook een intieme relatie onderhielden. Brahms is ongetrouwd gebleven, Clara is nooit hertrouwd. Brahms hechtte zeer veel waarde aan de mening van Clara over zijn composities.

Wouter Molendijk, 24 september 2011

Het huidige Schumannhuis in Bonn-Endenich, voorheen de Nervenheilanstalt

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. W.J. Bömer

E-mail: nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. W. Molendijk

E-mail: harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. H. van Manen-Aartsen

E-mail: ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. L. van Wijk

E-mail: putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. H. W. de Wit

E-mail: zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. R.G. Lemmens

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 415593
Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk

financiën
dhr. H. Berkouwer

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0577 411242
Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten

concertcoördinator:
dhr. R.A. Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. M. de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

websitebeheer en
Randmeerconcertbrieven:
dhr. A.P. Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

reservering concerten door abbonementhouders, zie website

Adressen van de concertlocaties:

Lukaskerk
Van Asch van Wijklaan 69
3853 KV Ermelo

Oude Kerk
Kerkbrink 1
3851 MB Ermelo

Catharinakapel
Klooster 1
3841 EN Harderwijk

Sandton Landgoedhotel Vennendal
Vennenpad 5
8072 PX Nunspeet

Hotel NH Sparrenhorst
Eperweg 46
8072 DB Nunspeet

Kasteel De Vanenburg
Vanenburgerallee 13
3882 RH Putten

Open Haven
Kerkplein 8
3891 ED Zeewolde

Programma 2011-2012

- 1 zaterdag 17 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Ruysdaal Kwartet met Jeroen den Herder (cello), Gijs Kramers (altviool), Emi Oho Resnick en Joris van Rijn (viool)
- 2 zondag 2 oktober 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
YooSeon Lee en Niek van Oosterom (pianoduet)
- 3 zaterdag 22 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
La Rondine (blaaskwintet & piano) met Mariken Zandvliet (piano), Arco van Zon (hobo), Jeannet Landré (fluit), Sergei Dovgaliouk (hoorn), Nancy Braithwaite (klarinet), Jonathan Reeder (fagot)
- 4 zaterdag 12 november 20 uur Zeewolde Open Haven
Apollo Ensemble grote bezetting met 14 musici en Thomas Oltheten (fagot) *'Viel Spaß mit Mozart & Haydn'*
- 5 Zondag 27 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Pieter Jan Belder (klavecimbel) met o.a. *'Goldbergvariaties'* van J.S. Bach
- 6 Zondag 8 januari 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
The Hague String Variations met o.a. Loortje van den Brink en Max Haft (viool), Hannah Shaw en Veronika Lénártová (altviool), Clotilde Lacroix en Adrien Chosson (cello)
- 7 Zaterdag 21 januari 20 uur Ermelo Lukaskerk
Amsterdam Ensemble met Eildert Beeftink (piano), Julia Tom (cello), Michael Hesselink (klarinet), Rosanne Philippens (viool)
- 8 zondag 5 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Felicia van den End (fluit) en Gwyneth Wentink (harp)
- 9 Zondag 19 februari c 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Folke Nauta (piano) en Eva Stegeman (viool) met Huib Ramaer als verteller
- 10 zaterdag 3 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Hexagon Ensemble met Wout van den Berg (fluit), Bram Kreeftmeijer (hobo), Arno van Houtert (klarinet), Christiaan Boers (hoorn), Marieke Stordiau (fagot), Frank Peters (piano), Christine Ewert en Carol Linssen (acteurs) *'De lady Macbeth van Mtsensk'* van D. Sjostakovitsj
- 11 zaterdag 17 maart 20 uur Ermelo Oude Kerk
Rubens Kwartet met Sarah Kapustin en Tali Goldberg (viool), Roeland Jagers (altviool), Joachim Eijlander (cello)
- 12 zaterdag 31 maart 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Willem Brons (piano)

Randmeerconcerten 2011-2012 - bestelformulier voor abonnementen

dhr. en/of mevr. _____

adres _____

postcode en plaats _____

telefoon _____

e-mail *) _____

*) indien u de gratis Randmeerconcertbrief per e-mail wilt ontvangen

Bestelt hierbij:

_____ abonnement(en) voor 7 concerten à € 112,- in totaal € _____
(u hoeft niet aan te geven welke 7 concerten van de 12 concerten u wilt bezoeken)

_____ passe-partout(s) voor alle 12 concerten à € 168 in totaal € _____

_____ vriendenbijdrage(n) à €20 (of meer) per persoon in totaal € _____
(u dient zich elk jaar opnieuw op te geven)

totaal € _____

En (gelieve uw keuze aan te geven door een kruisje in het vakje)

machtigt de St. Randmeerconcerten om dit totaalbedrag éénmalig af te schrijven van

rekening _____

t.n.v. _____

te _____

maakt dit bedrag over naar rekening 3177.78.722 t.n.v. St. Randmeerconcerten te Vierhouten

plaats en datum: _____

handtekening voor akkoord: _____

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

